

Posudek vedoucí práce na bakalářskou práci Matouše Horčičky: **Ústavní systém Islámské republiky Írán: historie, teorie, praxe.**
KBV FFUK, 2019.

V bakalářské práci si student Matouš Horčička vytyčil za cíl analyzovat obsah ústavy Islámské republiky Írán, popsat vývoj a formování ústavního vývoje a nastínit současný stav, respektive, jak sám uvádí, diskrepanci mezi teorií a praxí. Práce tak cílí na úctyhodný záběr, jak z hlediska výčtu historických událostí, tak i popisu nábožensko-právního rámce a současného dění v Íránu.

Téma práce bylo vhodně zvoleno s ohledem na interdisciplinární zaměření studenta, který vedle íranistiky studuje i právnickou fakultu. Student tak uplatnil jak své dobré znalosti perštiny (pracuje s textem ústavy v originále i v anglickém překladu), tak poznatky z roviny obecně právní, které úspěšně aplikoval na specifickou blízkovýchodní problematiku. Chválím analytické schopnosti studenta, zúročené v kapitole mapující obsah ústavy, jakož i jeho bravurní orientaci ve spleť oblasti právnických teorií a terminologií. Ve všech těchto rovinách se Horčička pohybuje s lehkostí a sebevědomím. Stejně sebejistě přistupuje i k úskalím, která na sebe takto ambiciózně pojatý projekt váže. A v tom také spočívá síla i slabina jeho zpracování.

Slabší stránky práce spatřuji v obsahové nesourodosti textu – kombinaci hloubkového ponoru do problematiky jedné a naopak ignorování problematiky jiné, stejně tak důležité. Toto připisuji na vrub přílišnému kvantu vlastního textu, který student v průběhu kompilace vytvořil, a jež pak musel výrazně redukovat – logicky se již nestihl věnovat místům, která úpravu důrazně vyžadovala. Matouš Horčička se tak trochu zbytečně snažil zúročit úplně vše, co během shromažďování poznatků vytvořil, na úkor toho, co by v práci tohoto typu být mělo, ale není, nebo je popsáno povrchně. Jinak řečeno, práci by velmi prospělo, kdyby student věnoval více času analytické části (16 stran o ústavě a 4 strany praxe), kde také nejlépe uplatnil své badatelské schopnosti, ale zároveň si lépe rozvrhl koncepci a rozptýl historického úvodu. Ten je totiž v porovnání s jádrem práce obsažnější (22 stran), zato ale trpí nedostatky, jež její celkovou kvalitu snižují. Student také podcenil práci s citovanými zdroji a na mnoha místech sklouzává ke zkratkovitým a ultimativním tvrzením, která ovšem nemá dostatečně podložena. Viz i téma k diskuzi, výrazy jako „*euroameričtí konstitucionalisté*“ (str. 21); nerozvedená tvrzení z nerelevantních zdrojů (str. 16), zavádějící tvrzení (str. 15).

Student si v úvodu klade ctižádostivou a mnohvrstevnatou výzkumnou otázku, s níž na sebe ale nakládá břímě tří komplexních témat obtížně zpracovatelných i pro zkušenějšího odborníka. „*Cílem této práce je analýza ústavního vývoje Íránu zasazeného do historického kontextu, obsahu ústavy a předestření paradoxů, otázek a problémů, se kterými se íránský ústavní systém reálně potýká.*“ Výsledkem je výtečná kapitola mapující obsah ústavy, slušně zpracovaný historický vývoj Íránu, ovšem s nepoměrně chudším vhladem do pozadí právního vývoje, a v závěsu podkapitola dodatkového charakteru, v čem se teorie rozchází s praxí. Tato kapitola, v pořadí třetí a svým zaměřením možná nejatraktivnější, je v porovnání s ostatními kapitolami krátká – pouhé 4 strany.

V první kapitole své práce se Matouš Horčička věnuje faktorům, které ovlivňovaly a formovaly ústavní vývoj v Íránu. Na základě připomínek z konzultací student tuto část výrazně zredukoval, přesto ovšem kapitola obsahuje informace pro ústavní vývoj spíše irelevantní, a naopak zde chybí rozbor témat, která s problematikou úzce souvisejí. Horčička uvádí vývoj ší' y v kontextu etablování safíjovské moci, popisuje ší' u dvanáctníků a ustavuje téma velájat-e faqíh jako principiální pro budoucí ústavní vývoj. Pokud ale, jak Horčička píše, tvoří velájat-e faqíh ideový nosný kámen celé ústavy, měl by tomuto konceptu věnovat více pozornosti než jen jeden odstavec (str. 16). Chybí též alternativní proudy, které prosazovaly koncepty odlišné či ty, které se proklamovaly jako antagonistické. Taktéž v podkapitole věnované vývoji za Qádžárovců a za éry Pahlaví se Matouš Horčička do hloubky věnuje společenskému a politickému vývoji, opět ovšem na úkor hlubší nábožensko-právní analýzy. Tuto student nastiňuje až příliš stručně a k právním milníkům na cestě k ústavě se nevyjadřuje skoro vůbec. Nábožensko-právní vývoj v Íránu je tak zmapován poněkud povrchně a zcela jistě by si zasloužil větší prostor. Naopak popis historických událostí a politická konstelace vedoucí k Islámské revoluci jsou rozvedeny velmi podrobně, s množstvím citované sekundární literatury.

V analytické části práce se Matouš Horčička realizuje o poznání sebevědoměji, zručně se pohybuje v mezinárodním právnickém rámci a nastoluje zajímavá srovnání. I zde se vyskytují místa, která jsou příliš stručná – například hned v samotném úvodu (str. 36), celkově ale tato kapitola demonstruje pisatelovu schopnost nejen analyzovat, ale i následně provádět syntézu z dílčích závěrů. Jednotlivé hlavy ústavy jsou navzdory své obsahové složitosti popsány a vysvětleny stručně a jasně a čtenář je seznámen s jejich veškerými specifiky. Vzhledem k tomu, že každý článek ústavy v celé své komplexnosti vyžadoval podrobný samostatný výzkum, je výsledný text pozoruhodný.

Celkově je bakalářská práce Matouše Horčičky dobře nastavena a doufejme, že její dosud nevyužitý potenciál student rozvine v navazujícím studiu - má na to veškeré předpoklady. Matouš Horčička prokázal velmi dobré analytické schopnosti, práci s prameny i sekundárními zdroji a poznámkovým aparátem. Celkově práce splňuje požadavky standardně kladené na tento typ prací, a proto ji **doporučuji** k obhajobě. Vzhledem k uvedeným připomínkám hodnotím stupněm **velmi dobře**.

V Praze dne 7.9. 2019

Zuzana Kříhová, školitelka